

พฤติกรรมกำรป้องกันโรคฟันผุในเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอโพร้ทอง จังหวัดอ่างทอง

วิหุตำ คงหมื่นเพชร

สำรณิพณธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษำตำหลักสูตร

ปริณญำสำรณสูขสำสตรมหำบัณฑิต

บัณฑิตวิทยำลัย มหำวิทยำลัยมหิดล

พ.ศ. 2560

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิขงมหำวิทยำลัยมหิดล

พฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุในเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง
DENTAL CARIES PREVENTIVE BEHAVIORS AMONG GUARDIANS OF PRESCHOOL-CHILDREN IN
CHILD DEVELOPMENT CENTERS, POTHONG DISTRICT, ANGTHONG PROVINCE

วิชาดา คงเหมือนเพชร 5836773 PHMP/M

ส.ม.

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : วิริณรัช กิตติพิชัย, วท.ค. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) ,
ศุภชัย ปิติกุลตั้ง, M.D., ว.ว. (กุมารเวชศาสตร์)

บทคัดย่อ

ปัญหาทันตสาธารณสุขที่สำคัญในเด็กปฐมวัยคือ โรคฟันผุ ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดูแลสุขภาพช่องปากและการป้องกันไม่ให้เกิดโรคฟันผุในบุตรหลาน การวิจัยภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุในเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างเป็นผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง จำนวน 172 คน การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามชนิดตอบด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองร้อยละ 61.6 มีพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุในเด็กปฐมวัยในระดับปานกลาง โดยผู้ปกครองส่วนมากมีพฤติกรรมป้องกันโรคฟันผุในเด็กปฐมวัยด้านการทำความสะอาดช่องปากในระดับสูง (ร้อยละ 66.9) ด้านการเป็นแบบอย่างและด้านอาหารในระดับปานกลาง (ร้อยละ 52.9, 47.7) และด้านการเฝ้าระวังในระดับต่ำ (ร้อยละ 41.9) โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุในเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองมี 6 ปัจจัย ได้แก่ ประสิทธิภาพการป้องกันฟันผุในเด็กปฐมวัย ($p < 0.001$) อาชีพ ($p < 0.05$) ความคาดหวังในผลลัพธ์ของการป้องกันโรคฟันผุในเด็กปฐมวัย การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการป้องกันโรคฟันผุในเด็กปฐมวัย การรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคฟันผุในเด็กปฐมวัย และการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคฟันผุในเด็กปฐมวัย ($r = 0.26, 0.22, 0.20, 0.19$ ตามลำดับ)

จึงมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานทันตสาธารณสุข ของโรงพยาบาลโพธิ์ทองและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จัดอบรมให้ความรู้และสร้างความตระหนักในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ปกครองที่ไม่มีประสิทธิภาพในการป้องกันโรคฟันผุ และมีอาชีพทำงานนอกบ้าน รวมทั้งเพิ่มทักษะการตรวจสุขภาพช่องปากและการค้นหาฟันผุของเด็ก เพื่อให้ผู้ปกครองได้เฝ้าระวังโรคฟันผุในบุตรหลานต่อไป

คำสำคัญ : โรคฟันผุ / เด็กปฐมวัย / ผู้ปกครอง / พฤติกรรมการป้องกันโรค

DENTAL CARIES PREVENTIVE BEHAVIORS AMONG GUARDIANS OF PRESCHOOL-CHILDREN IN CHILD DEVELOPMENT CENTERS, PHOTHONG DISTRICT, ANGTHONG PROVINCE

VICHUTA KONGMUEANPHET 5836773 PHMP/M

M.P.H.

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEE : WIRIN KITTIPICHAI, Ph.D. (APPLIED BEHAVIORAL SCIENCE RESEARCH), SUPACHAI PITIKULTANG, M.D., DIP.THAIBOARD OF PEDIATRICS

ABSTRACT

The major dental health problem in the early childhood is caries. Guardians had the important roles in taking care of the oral health and preventing their children from having caries. This cross sectional research aimed to study the early childhood caries preventive behaviors of the guardians and the related factors. Samples consisted of 172 guardians of preschool children in the Child Development Center, Pho Thong District, Ang Thong Province. Data collection were accomplished with self-administered questionnaire. The descriptive statistics and inferential statistics were used for data analysis.

The research findings found that 61.6% of the guardians had a moderate level of overall dental caries preventive behaviors. Among the preventive behaviors, 66.9% of taking care of oral hygiene behavior was at a high level, 52.9% of being role model and 47.7% of taking care of food consumption were at a moderate level while 41.9% of stay alerted for the oral health was at a low level. Six factors related to the dental caries preventive behaviors of the guardians were the experience of preventing early childhood caries ($p < 0.001$), the guardians' occupation ($p < 0.05$), perceived response efficacy, perceived self-efficacy, perceived severity and perceived susceptibility of the dental caries preventive behaviors ($r = 0.26, 0.22, 0.20, 0.19$, respectively).

The dental health agency of Pho Thong Hospital and Health Promotion Hospitals should organize the training to enable the guardians who work outside the home and those who do not have an experience in preventing caries to stay alerted for preschool children's oral health. Moreover, training to increase the skills in examining oral health and looking for the signs of caries to keep the guardians stay alerted for the oral health in their children.

KEY WORDS : DENTAL CARRIES / PRESCHOOL CHILDREN / GUARDIANS /
PREVENTIVE BEHAVIORS

104 pages